

Виходить що тиждень
в неділю.

Адреса редакції
і адміністрації:
„Свобода“, Львів.
Ринок 10, II. пов.

Телеф. Редакції: 29-41.

СВОБОДА

СЕЛЯНСЬКА ГАЗЕТА

Орган Українського Національно-Демократичного Об'єднання.

ПЕРЕДПЛАТА
вносить в краю: кі-
сячно 80 сот., кварта-
лічно 2 дол. 20 сот.
В Америці 2 дол. річно.
Зміна адреси 50 сотників.
Надплатити члену неможу
20 сот.

Телеф. Друкарні: 29-26.

Чому побідив національний табір?

Українське Національно-Демо-
кратичне Об'єднання після півтрьох-
річного існування перейшло ог-
ненну пробу. Після перемоги в гро-
мадських виборах віднесло в Гали-
чині світу перемогу у виборах до
сойму і сенату.

Перемогу Об'єднання в громад-
ських виборах вороги національно-
го табору ставили під знак питання,
мовляв — провал соціалістичних
партій підчас громадських виборів
спричинила перестаріла ординація
виборча, мовляв — широкі маси є
за ними.

Вибори до сойму і сенату вия-
вили твердою мовою чисел, що по-
давляюча більшість українського
суспільства непохитно стоїть біля
жовтоблакитного прапору.

До виборчого бою йшло Об'єд-
нання виключно з високими клича-
ми українського націоналізму.

Не манило широких народніх
мас демагогічними обіцянками, як
це робили соціалістичні і хлібоїд-
ські партії. Підчас виборчої кампа-
нії проповідувало виключно вагу
єднання всіх сил нації в боротьбі з
історичним противником, закликало
до плянної організації на всіх
ділянках національного життя і ма-
сової боротьби з чужинним зали-
шом.

Проти Об'єднання ополчилися
були всі сили: влада, польські та
українські партії. Наші села зали-
зала повин демагогії українських
соціалістичних партій і хлібоїдщи-
ни. Що виробляла „одинка“, спира-
ючись на владу, двори і тисячі їхніх
агітаторів, не потребуємо описува-
ти. Кожне село все це має в свіжій
пам'яті. З польського боку пущено
з рух великанські матеріальні засо-
би. Великі гроші видали на виборчу
агітацію теж „інтернаціональні“
партії. І всі згадані сили: влада,
польські політичні партії (з окрема

„одинка“) на спілку з нашими до-
морослими соціалістами, інтерна-
ціоналістами і хлібоїдами йшли од-
ною лавою на Українське Нац.-Дем.
Об'єднання. А вислід? Побіди-
ла невиміруща національна ідея, яку
репрезентує наше Об'єднання. Вар-
тість цієї перемоги тим більша, що
Об'єднання розпоряджало смішно
дрібними фондами. Вистане згада-
ти, що упередівська кліка видала на
вибори кілька разів більше, як Цен-
тральний Комітет Об'єднання.

Сьогодні, після виборчого бою
на основі проречистих чисел з окре-
мих округів всі бачимо, як великий
злочин поповнили другі українські
партії, відкинувши пропонований
Об'єднанням виборчий блок. Через
нерозум наших соціалістичних за-
горілиців поляки захопили кілько-
найцять українських мандатів в Га-
личині.

А на північно-західних україн-
ських землях внутрішній розвал
лімстився ще тяче.

Сьогодні, маючи перед собою
виследи виборчого бою на західно-
українських землях, український
національний табір мусить напру-
жити всі свої сили, щоби повести
дальшу розбудову наших змагань
за найвище право нації. Знаємо, що
собою уявляє кожний повіт, кожне
село. Знаємо, де і яка небезпека за-
грожує нам. Поведім же муравли-
ну працю на всіх царинах націо-
нального життя, щоби наш націо-
нальний організм ще більше скрі-
пити. Пам'ятаймо, що виборчий бій
національний табір виграв в Гали-
чині (мimo виїмкових важких умо-
вин!) завдяки творчій праці в гущі
народніх мас. Цю творчу працю на
просвітнянському та економічному
фронті вели на місцях виключно ді-
ячі з національного табору. Тому за
ними підчас виборчого бою пішли
народні маси.

Боронім свого права!

Минула виборча акція показа-
ла в цілій ширині значіння рідної
школи в національній освіджен-
ню українського народу. Де народні
маси вийшли з української школи,
там вислід виборів навіть при най-
гірших умовах — партійним роз-
биттю, ворожих впливах і виборчих
зловживаннях — випали як-так
добре. Відноситься це до Галичини.
Де народні маси не перейшли націо-
нального освідження, яке дає
тільки рідна школа, як нпр. на пів-
нічно-західних українських землях,
там вибори випали для нас фаталь-
но. Значіння рідної школи виявля-
ється в кожній ділянці народу, то-
му кожний народ, що не хоче зги-
нути, але прямує до повного, все-
стороннього розвитку та до досягнен-
ня свого найвищого національного
ідеалу, старается сам вести справи
шкільництва й виховання своєї ді-
твори.

Як стоїть справа зі школами
українського народу під Польщею,
всім нам відомо. Дня 15. березня ц.
р. минуло 5 літ, як рада антантських
амбасадорів у Парижі признала
Польщі верховні права над Схід-
ною Галичиною, однак під умо-
вою, що український народ, який

поніс стільки жертв в обороні своєї
свободи, буде користуватись ав-
тономічними правами. Польща на
це заздалегідь згодилась, розумі-
ється, у своїй розумній автоно-
мії, варшавський сойм ухвалив у
1922 р. навіть закон про воєвідську
самоуправу, окремим законом зо-
бов'язавшись організувати до двох
літ український університет, для
українського шкільництва плянува-
ли якусь автономію, але все те було
перед рішенням ради амбасадорів.
З хвилиною, як західно-українські
землі з волі Антант перейшли під
Польщу, всі ті проекти і закони
осталися на папері. Зате ухвалено
в 1924 р. шкільний закон Грабсько-
го, який всупереч міжнароднім до-
говорам, польській конституції та
повищим законам з 1922 р. не тіль-
ки відібрав українському шкіль-
ництву змогу самостійного автоно-
много розвитку, але й зліквідував
майже цілковито все українське на-
родне шкільництво.

Пригадаємо тільки що найваж-
ше, щоби побачити, як стратив
український народ найцінніше пра-
во кожної нації — виховувати свою
молодь в рідній школі. В часі, як
Польща опанувала західно-україн-

ські землі, українських шкіл, що
повстали були під австрійським і
німецьким правлінням а також за
короткий час української влади, бу-
ло в Галичині 2.612, на північно-за-
хідних українських землях 1.050,
отже разом 3.662. В тім часі утрат-
вістичних чи мішаних шкіл не було
ще нігде. Дня 1. грудня 1923 р. чи-
сло українських шкіл виносило вже
тільки 3.027, отже зменшилося о
635. На Волині почали вже творити
утраквістичні школи. В слідуючій
(1923/4) шкільній році число укра-
їнських шкіл виносило 2.835, отже
зменшилося о 827, а в 1924/5 р. було
вже тільки 2.532 шкіл, значить,
втрата виносила вже 1.130 україн-
ських шкіл на користь польських і
утраквістичних.

В часі шкільного плебіситу
в 1925 р. український народ поста-
вився гідно і славно. Сотки тисяч
шкільних деклараций заявилося за
навчанням в рідній українській мо-
ві, однак закон Грабського ухва-
лено не на те, щоб розвивалося
українське шкільництво. Проти волі
всього українського народу, виявле-
ної в часі шкільного плебіситу,
українське шкільництво одним ма-
хом зліквідовано. З кінцем 1926 р.
у всіх трьох східно-галицьких вое-
відствах було польських шкіл 2.847,
утраквістичних а властиво також
польських 1.526, а українських все-
го на всего 917. В деяких східно-
галицьких повітах нема вже нині
ані одної української школи. Ціл-
ком щезли українські школи на пів-
нічно-західних українських землях.

Але на тім не кінець. Польщен-
ня українських шкіл іде далі, так
що сьогодні на всіх українських
землях під Польщею остало яких
700 шкіл нібито українських, бо і в
них обов'язує польське урядування
і польський дух.

Таким чином ми стратили по
нинішній день кругло 3.000 україн-
ських шкіл, які перемінено на поль-
ські або утраквістичні, що є в дій-
сності також польські школи.

Спольщення грозить також у-
країнським середнім школам. Утра-
квізуються українські гімназії а піс-
ля ліквідації двох учительських се-
минарій у Львові і в Перемишлі не-
ма вже нині ані одної української
учительської семінарії під Поль-
щею. Так само нема ні одної рілль-
ної, промислової, торговельної та
іншої фахової української школи.
Справа українського університету
також погребана.

Не поправив зовсім справи
українського шкільництва шкіль-
ний плебісцит, який спробовано пе-
реводити з кінцем минулого року
на підставі ухвали загального зїзду
Рідної Школи. Зловживання і пере-
пони ворожих чинників не дали
розвинути цієї законної акції, яка
тим разом не принесла майже нія-
кого успіху.

Так далі бути не може. Україн-
ське громадянство не може пригля-
датися далі спокійно, як загибає
його рідне шкільництво, здобуте
працею цілих попередніх поколінь,
не може бути байдужним до того,
в чиїх руках знаходиться шкільне
виховання українського підрастаю-
чого покоління. Шкільництво й ви-
ховання на українських землях під
Польщею мусить перейти в руки
українців. Не сумніваємось, що но-
ва українська парламентарна репре-
зентація поставить справу україн-
ського шкільництва на одному з

передових місць у програмі своєї
боротьби за права українського 7-
мільйонного населення. В цій бо-
ротьбі допоможе йому однодушно все
свідоме українське громадянство,
бо нація, що має у своїх руках рід-
ну школу, має тим самим у своїх ру-
ках свою долю.

Українці в соймі.

Уконституування клубів.

В понеділок, 26. березня ц. р. в пере-
додень відкриття польського сойму, зі-
халися у Варшаві українські послы та
сенатори і зібралися на першу нараду.
Послы і сенатори, вибрані з листи ч. 18,
створили клуб під назвою „Український
Соймовий Клуб“. На голову клубу вибра-
но д-ра Дмитра Левицького, заступника-
ми д-ра Волод. Загайкевича і Сергія Хруп-
кого, секретарем д-ра Блажкєвича.

Український Соймовий Клуб рахує 27
членів, в тім 23 членів партії УНДО. По-
сол Павло Васильчук ще не приїхав.

Сенатський клуб, зложений з 9 сенато-
рів. Всі члени УНДО вибрали своїм голо-
вою д-ра Горбачевського.

Одночасно радили послы і сенатори, ви-
брані з числа 22 і уконституувалися о
клуб під назвою „Клуб Української Со-
ціально-Радикальної Парламентарної Ре-
презентації“. Головою клубу вибрано
д-ра Льва Бачинського, заступником Се-
мена Жука, секретарем д-ра Ладика.

Посол Зубрицький вибраний з листи ч.
22 (Перемишль), не зголосив ще свого
приступлення до ніякого клубу. Офіцій-
но уконституування клубів не подано ще
до відома соймової канцелярії, тому, що
не є ще виключене об'єднання обох клубів.
Саме над цю справу оба клуби
ведуть переговори. Колиб не прийшло до
об'єднання клубів, в такім разі маєтсь
на увазі створити „Технічний Союз Клу-
бів“. Українські послы з партії Сель-Роб
будуть імовірно творити два клуби Сель-
Роб-правиця і Сель-Роб-лівиця.

Миротворча робота на „кресах“.

Закриття волинських „Просвіт“.

На Волині йде дальший наступ
польської влади проти української
просвітної організації. Перед сойм-
овими виборами, в самому розгарі
виборчої підготовчої акції закрито
повітову „Просвіту“ в Дубні. Те са-
ме постигло всі філії (читальні) ду-
бенської повітової Просвіти по се-
лах. Польські газети писали, що
причиною закриття „Просвіт“ було
те, що вони не займалися культур-
но-освітньою працею, лише політи-
кою. На ділі була це підготовча ро-
бота для виборчої перемоги 1-ки.

Pr. 189/28. Sąd okręgowy karny we
Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnem po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sądzie: a) zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76 rozporządzenia i rezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927 Nr. 45 poz. 398 dokonane dnia 14. marca 1928 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie zajęcie czasopisma pt. „Svoboda“ Nr 13 z dnia 18. marca 1928 z powodu, że zamieszczono w tem czasopiśmie artykuł pt. 1) „Dotychczasowa podczas wyborów“ zawiera w sobie znamiona występku z art. 1. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 10 maja 1927 poz. 399 Dzur. Nr. 45/1927 oraz wydać po myśli przepisu z art. 77 cytowanego rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia. — Lwów, dnia 22 marca 1928. Wsner

Однак польський похід проти волинських „Просвіт“ на тім не скінчився. Прийшли вісти, що влада закрила повітову „Просвіту“ в Ковлі та всі її філії (читальні) по селах Ковельщини. Дальше закрито також повітову „Просвіту“ в Луцьку зі всіма філіями в повіті.

Плянове закривання волинських „Просвіт“ має припинити не тільки зяку організовану культурно-освітню працю серед населення в українським дусі, але й розірвати всякі безпосередні звязки української інтелігенції з народними масами, а тимсамим зробити їх податними для польських впливів. Але даремні зусилля! Волинський селянин навчився вже цінити книжку і хоч польська влада відобрала йому читальню з бібліотекою, він все таки порогу до рідної книжки найде. Не вдається також відгородити селянства від рідної інтелігенції, бо українська інтелігенція вся вийшла з народу, остає даліше з ним у найтісніших звязках і ніколи свого впливу в народі не втратить. А чужого впливу нарід до себе не допустить, бо він вміє відрізнити дійсного приятеля від вовка в овечій шкiрі.

Заслужена кара.

Хлібоїди домагаються заплати.

Хлібоїдська партія УНС розсилає тисячі примірників свого партійного органу „Селянський Прапор“ по наших селах, щоби зацілювати там свою отруйну хрунівську кирино. Розуміється, обовязком кожного чесного українця було непускати до своєї хати цієї рептилки, яка опльовувала всі українські національні святощі і вже своєю адресою до чесного громадянина наносила йому образу. На жаль, було чимало селян, а навіть інтелігентів, які приймали цю газетку, не здаючи собі мабуть справи з того, що повинні з місця відіслати кожний примірник назад до редакції і еwentуально запротестувати проти цієї образи в українській пресі, як це робило багато читальень і поодиноких громадян. За це стрічає їх тепер заслужена кара. Подаємо тут у відписі письмо „Селянського Прапора“ до одного зі священників. Як довідуємося, такі письма дістають всі хоч і мимовільні передплатники „Селянського Прапора“.

„Всечеснійший Отче! Маємо честь звернути Вам увагу, що коли оказового числа не одержали ми з поворотом, або Ви письменно не вповіли нам передплати, умова абонаменту мовчки заключається. Відбирання Вами „Селянського Прапора“ через повні два роки з почти і неплатення передплати є достаточним доказом, що Ви користали з нашої власности, проте вивірення залеглої передплати за час побирання часописей є правною конечністю. Для нас доказом в тім случаю є картка передплати, яка находитесь на місцевій почті, доказуюча, що Ви не відмовляли відбору часописей, тільки цілий згаданий з рахунку час її відбирали. Коли це друге з ряду упінення не осягне вислід, прибудуть судові кошта. Зазначуємо, що ми внесли до суду в Станиславові понад 50 таких справ і всі виграли. Судові кошти виносять від 10—20 зол. Адміністрації „Селянського Прапора“ при слугує право скажити залеглості в Станиславові, позаяк зробили ми відповідне судове застереження. Віримо, що Ви не допустите до того, щоби ми спрямували Ваш рахунок на судову дорогу, тільки ласкаво відвратною почтою вишлете залеглості з коштом кореспонденції. З поважанням: печатка адміністрації і підпис.“

В прилозі доданий рахунок за передплату від 1. I. 1926. р. на суму 15 зол. 80 сот.

Ці письма, як бачимо, є наслідком упадку і розв'язання УНС-а після виборів. Копнені панським

чоботом хрунівські провідники хотять зробити ще на відхіднім останній „добрий інтерес“.

До українських виборців

станиславівського воевідства.

Дня 11-го березня ц. р. Ви наділили мене знову своїм довірям. Більш чим 100.000 голосів віддали Ви, вибираючи мене своїм представником до сенату. За цей доказ довіря я Вам всім складаю сердечну подяку.

Однак заявляю, що з вибору скористати не можу. Як недавньому Начальному Вождові УГА важко мені було би міняти шаблю на фотель, тому дозвольте мені залишити за собою тільки радість з масового довіря для мене, чого Ви дали неоспоримий доказ та висказати горяче побажання стрінутись з моїми друзями в інших і відрадніщих обставинах.

З жовнірським привітом
Мирон Тарнавський,
б. Начальний Вожд УГА.

Виборчі надужиття в Сілівщині.

Село Волоснянка. Дня 5. лютого ц. р. відбулося віче У. Н. Д. О. Це віче розв'язав командант місцевого постерунку пол. лише на тій підставі, що один з присутніх підчас віча на голос упінував свого сусіда, щоби не штуркував його. Розв'язання віча було очевидно в тій цілі, щоби не допустити виборців порозумітися в справі виборів. Свідки: о. Михайло Рєвакович в Волоснянці і д-р Катмарський Сколе.

Дня 4. березня, т. є в дні виборів до сойму поліція арештувала дяка і члена комісії виборчої Василя Грицьова сина Івана і без жадної причини тримала його на постерунку. Арештування це викликало великий переполюх в селі і многі виборці ухилилися від голосування. Місцевий комісар по заарештуванню Василя Грицьова покликав до комісії його заступника Петра Сидорчака і вони оба разом замість сидіти безпереривно при комісії, виходили до сіней і на двір та агітували. Командант постерунку Кароль Марк замість пильнувати порядку перед льокалем, засідав цілий час в льокалі разом з комісією. Свідки: Василь Грицьов, син Івана, о. Михайло Рєвакович в Волоснянці.

Дня 2. березня ц. р. організація УНДО заповіла знову віче в справі виборів до сенату. Командант постерунку Кароль Марк до цього віча не допустив, арештуючи селян по дорозі, які йшли на віче. Меж іншими заарештував Івана Лєсова і провадячи його на постерунок для постраху інших виборців, поштуркував його карабіном. Свідки: Михайло Луцник, Василь Любас, Іван Балішак в Волоснянці і Осип Ткачук в Сколім.

При виборах до сенату дня 11. березня покликав місцевий комісар Михайло Ружилович до комісії виборчої замість попередньо установлених членів зовсім довільно і безправно інших людей а то Василя Луцника, який не має ще 20 літ, і Петра Сидорчака, який не має ще 30 літ. Вони вправді не підписали протоколу виборчого, однак виконували всі чинности, які прислугують лише членам комісії виборчої, а навіть відбирали в заступстві голови комісії виборчої куверти і вкладали до них. Властивого члена комісії Івана Рижнова сина Василя місцевий комісар не допустив до урядування. Підчас виборів комісар громадський а заразом член комісії виборчої Михайло Ружилович агітував за однією. Мимо протестів інших членів комісії порозкладав на столі в виборчій льокалі картки з однією, оправдуючись, що в тім напрямі має спеціальне розпорядження, та кожному виборцеві з однією радив брати зі стола ці картки з однією. Свідки: о. Михайло Рєвакович, Іван Рижнів син Василя, Василь Грицьов син Івана і Никола Рошкович, всі в Волоснянці. По скінченню виборів всі акта виборчі забрав командант поліції Кароль Марк. Доказ: як вище.

Зазначується, що в селі Волоснянка до цієї пори не уковентувалася рада громадська а староство нарочно не допускало до уконститування ради в тій цілі, щоби вибори до сойму і сенату перепредажував давній комісар Михайло Ружилович, прихильник проурядової листи.

Село Головецько. Два дні перед виборами до сенату, то є дня 9. березня ц. р. поліція без жадної правної причини заарештувала 4 людей, а то: Михайла

Бряського, Івана Мадєвича і Михайла Савчина сина Василя під пострішок що вони мають сейчас з військовими книжочками зголоситися в П. К. У. в Стрию. Четвертого Йосифа Шестаковича, заступника мужа довіря листи ч. 18, забрала поліція бупім то для того, щоби доставити його до повітового суду в Сколім для переслухання в справі карній о побиття, яка то справа дотичить зовсім інших осіб. Урядові чинники страшили людей, що мешканці села будуть платити по 50 зл. карі, якщо в неділю при сенатських виборах не будуть голосувати на листу ч. 1. Поліція татесамо брала участь в тій агітації. При виборах до сойму предсідник комісії виборчої робив великі труднощі нашим мужам довіря. Зазначується, що на час виборів староство привернуло до урядування давнього комісара громадського. Доказ свідки: о. Тадей Галькевич і арештовані як вище всі в Головецьку.

(Далі буде.)

Арештування на Радянській Україні.

З Радянської України прийшли вістки про масові арештування українців. Арештовано около 50 осіб, між ними знаного економіста проф. Шимоневича, що недавно приїхав з Галичини, соціолога Петра Чикаленка, сина заслуженого діяча Евгєна Чикаленка, члена Української Академії Наук проф. Кирила Османа, лікаря Питенка, визначного цукроварника інж. Болозовича й ін.

Рівночасно прийшла вістка про розстріляння в Харкові д-ра філософії Ольги Суровцової й інж. Петренка. Арештованим закидують пропаганду українського визвольного руху. Розстріляні д-р Суровцова й інж. Петренко були членами української соціально-демократичної партії.

Смішний заговор.

ЯКОГО НЕ МОЖНА БРАТИ ПОВАЖНО.

В справі „протидержавного заговору“, який відкрила поліція в Чортківщині, подає „Діло“ такі відомости:

В селі Базар прочитали молоді хлопці фантастичну повість Мих. Старицького про розбійника Кармелюка і так собі взяли його подвити до серця, що рішили піти його слідами. Найбільше захопилися подвигами Кармелюка 17-літні хлопці Дмитро Баран, Тимко Дутка і Дмитро Кардинал. Дня 6. березня оця трійця вибралася до сусіднього села Мухавки, де всі три спинилися на таємному фільварку і стали намовляти службу, щоби вона кидала працю і йшла з ними. Робили це так по дівачки, що навіть темні формали їх слова випадали смішними, а їх виправа — шуткою. Там усіх трьох арештувала поліція, перед якою вони припалалися відразу, що хотіли створити ватагу, яка малаб роззброїти найближчі постерунки і вмашерувати в тріумф до Тлустого (чи навіть до Чорткова, де стаціоновали поважні відділи польського війська!) Що мало бути даліше — не вважали...

Після арештування тих трьох базарських хлопців поліція перевела на основі найденого в Барана спису майбутніх членів його ватаги численні ревізії й арештування в Базарі і в сусідніх селах, між іншими в Бураківці валіщизького повіту. Арештовано щось 25 хлопців, самих молодітніх. Між всіма арештованими одиникий старший чоловік є тільки Олекс Карвонюк із Золотого Поток в Бучаччині, що був за австрійських часів жандармом. Роля того Червонюка в цім оперетковім заговорі покищо неяснена, але загально думають, що хтось із тих базарських хлопців був злим анадомий і намітив його на команданта ватаги — без його відома. При ревізіях найдено між хлопцями в Базарі три кріпи, три багнети, три револьвери, 55 набойів і 1 бокоєр.

Надіються, що небажком усі смішні заговорники вийдуть на волю і тим ціла справа буде остаточно поладнана.

Воевідські виділи.

Наслідком знесення тимчасового Самоврядного Виділу у Львові майже всі його права перейшли на воевідські уряди, що стали тепер почасти й самоврядними органами вищого ступня. Сталося це в той спосіб, що при східно-галицьких воевідствах утворено воевідські виділи, зложені з громадян як дорадні, а в деяких випадках рішачі чинники при воеводах у самоврядних справах.

Воевідські виділи творить міністерство внутрішніх справ шляхом покликання. В Станиславові покликано до воевідського виділу діда з Угринова Буржинського, станиславівського бурмістра Хованька і адв. д-ра Льва Бачинського. Заступником останнього є адв. з Городенки, д-р Т. Окуневський.

Недоля гуцулів в Румунії.

Визиск гуцульських робітників.

Черновецька „Боротьба“ подає такий допис про положення гуцулів:

Наші гуцули — це робітники ліса. Цього року вони дуже бідують, бо до загальної робітничої біди долучилася ще біда від нещастя-повені. Ця біда заставляє їх найматися за будь-яку заробітну платню. А тому, що тут нема заробітків, то наші гуцули їдуть до Румунії на роботу. Їдуть цілими транспортними, а там використовують їх в неможливий спосіб і заводять новітнє рабство. Проти цього грабунку бідні гуцули безсилі, бо теперішні порядки не охороняють праці й робітників. Видлячи свою безсилість, гуцули хотять утікати, та їх спугали контракти, а до того не мають гроша й тому видані є на ласку й неласку грабіжницьких власників фірм — і поволи загивають.

Румунська господарка.

Де поділись скарбові мільярди?

Румунський парламент був видовищем цікавих партійних порухунків з приводу високих неточностей румунського скарбу. Бувший голова міністрів, генерал Авереску, що стоїть тепер в опозиції проти уряду лібералів, закинув теперішньому міністр. скарбу Братіану, що в державній касі замість виказаної надвишки в сумі 9 мільонів леїв, є недобір. На те Братіану запитав бувшого голову міністрів, де поділися 125 мільонів лірів італійської позички, призначеної на закупню зброї, бо нема ніяких документів, на що цю суму вжито. Цікаве, що ген. Авереску не дав досі відповіді на це питання, зате на закупню зброї вжито іншу, 200-мільонову італійську позичку, що мала служити на покриття бюджетового дефіциту.

Нові залізничні приписи.

Міністерство залізниць видало нові приписи переїзду і перевозу на державних залізницях. Не вільно тепер вештатись по вагонах мандрівним продавцям, грачам і співакам. Пси та інші звірята треба надавати на багаж в кошах або кліт-

ках. Не вільно перевозити пальної зброї. Отвирати вікна у вагонах вільно тільки за згодою інших по- дорожніх, причому тут рішає кон- дуктор. Непорозуміння між заліз- ничою службою а публікою рішає в часі руху керманіч потягу, на ста- циях начальник станції. Залізничні ка- си можуть приймати крім польських золотих також гроші чужих дер- жав. На п'ять минут перед відходом потягу касієр може відмовити про- чажі білетів.

Як відбувались вибори?

легат назвав більшовицьке предло- ження нещирим і облудним, а Аме- рика заявила, що над цим предло- женням шкода говорити. Літвінов сказав їм у відповіді кілька терп- ких слів, згадуючи про їх імпері- алістичну політику супроти інших держав, нпр. Китаю, Персії і т. д. З тяжким обвинуваченням проти ве- ликих держав виступив представ- ник Німеччини, однак ціла нарада скінчилася нічим. В літі відбудеться знову така нарада і певно з таким самим успіхом. Значить, великі дер- жави зброяться далі і приготів- ляють всіми силами війну.

Релігійні заворушення в Семи- городі. Минулого тижня були в ці- лім Семигороді (країні, прилученій до Румунії) великі демонстрації гроко-католицького населення про- ти проекту нового церковного за- кону, який робить православну цер- кву пануючою над іншими обряда- ми в Румунії. В місті Марош Вашар- гелі виступило військо проти де- монстрантів і розігнало їх багнета- ми. 15 греко-католицьких священ- ників було ранених. Греко-католицьке духовенство рішило на знак проте- сту не відправляти богослужень.

Румунсько-грецька умова.

Міністри заграничних справ Ру- мунії і Греції підписали в Женеві у- мову, якою обі держави згодилися не нападати на себе, але передавати всі спірні справи під вирішення ми- рового суду. Ця умова викликала велике занепокоєння в сусідній Болгарії, що добачує тут румун- сько-грецьку змову проти себе.

Еспанія і Бразилія вертають до Со- юза народів.

Рада Союзу народів вислала до урядів Еспанії і Бразилії листом з запрошенням вступити назад до Союзу народів, з якого обі держави виступили тому два роки, загнівавши- шись, що їх представників не ви- брано до Ради Союзу. Обі держави згодились тепер стати знову члена- ми Союзу народів, але під умовою, що будуть заступлені в Раді. Зго- лосилися до Союзу народів також Туреччина.

НОВИНКИ.

— **Зміни у висліді виборів.** На місці ген. Мирона Тарнавського, що зрікся сенаторського мандату, сенатором став його заступник О- лекса Черкавський. Послом до сой- му на місце проф. М. Галушинсько- го, що задержав мандат сенатора, став о. Михайло Ганушевський, па- рох в Угорниках пов. Станіславів.

— **Пам'ятник Шевченка в Києві** рі- шено відкрити в 1931 р. в день 70- річчя його смерті. Комітет щодо увічнення пам'яті Шевченка вирі- шив притягнути до збудування па- мятника добровільні жертви людно- сти. Видатні українські учені і інші громадські діячі вважають, що най- кращим місцем для пам'ятника буде колишній Миколаївський парк, де стояв пам'ятник царя Миколи.

— **З приводу імені маршала** Пілсудського арештовано у Львові українських студентів Янова і Кара- чинського за те, що не впускали гім- назійної молоді до церкви в Юра, арештовано також 2-х учеників гім- назії під закидом, що знищили пор- трет Пілсудського і президента Мосцігосуду.

— **Гість в дім, уважайте на річі!** До адвоката д-ра Степана Біляка в Городку ягайл., вибраного соймо- вим послом з листи ч. 18, зголосив- ся чоловік і представившись за якогось Мельника, заявив, що хоче погратувати новому послови та обговорити деякі політичні справи. Д-ра Біляка не було в дома, але йо- го жінка попросила гостя до кімна- ти а сама пішла до кухні, щоби чимсь його прийняти. Коли за хвилику вернула, гостя вже не було, але разом з ним припали із шафи дорогі річі вартості 600 доларів. За злодієм шукає поліція.

— **Дорогі вибори.** Адміністрацій- на влада обрахувала, що видатки польського державного скарбу на

технічне переведення соймових і се- натських виборів винесли поверх 2 міліони золотих. Кілько гроша ви- дала на вибори сама 1-ка, це вже ін- ше питання.

— **Командантом львівського кор- пусу** став ген. Болеслав Попович на місце ген. Влод. Сікорського, якого відкликано до міністерства війско- вих справ.

— **Новий радянський конзуль у Львові.** На місце відкликаного Ки- риченка радянська влада іменувала своїм консулом у Львові Лапачин- ського, бувшого адвоката з Харко- ва. Його агенти обіймають цілу Га- личину і Волинь.

— **Наступ злодіїв на українські установи.** До головного бюро „Ма- слосоюза“ у Львові вломилися ми- нулого тижня злодії і розбили касу, вкрали 10.000 золотих. Це вже п'ята українська установка у Львові, яку в короткім часі обікрали в той сам спосіб злодії. Недавно жертвою злодіїв упали каси Труда, Центро- союзу, Дністра і друкарні тов. ім. Шевченка.

— **Всюди смердить.** У варшавськ- ім підприємстві водотягів і каналіза- ції викрито величезні зловживання, яких допускалися урядники з влас- никами домів на шкоду міста. Спро- невірені гроші виносять суму 277 тисяч золотих.

— **Горять села і міста.** В селі Чер- чику пов. Яворів вибух огонь, який при сильнім вітрі перекидався швидко з будинку на будинок. Зго- ріло 38 господарств а в тім 106 бу- динків. В огні згинула 80-літня Ан- на Руда і 6-літня Марта Винар а крім того згоріло багато худоби. Шкода виносить пів міліона зо- лотих. Друга пожежа коло Яворова була в Загробелі, де згоріло 13 го- сподарств. На передмістю Дрого- бича згоріло сім домів з забудуван- нями.

— **Зловживання на пошті.** В Бого- родчанах застрілився начальник мі- сцевої пошти Ян Броговський. При- чиною був великий брак грошей в касі, викритий контрольною комі- сією.

— **Великого дива** наробув у світі совітський комісар (міністер) про- світи Луначарський, що їздив не- давно по Європі. Разом з ним їзди- ла його жінка, що звертала на себе загальну увагу своїми незвичайно багатими строями. Таких дорогих футер і великих дорожностей, в яких показувалася жінка проле- тарського комісара, не носять навіть жінки найбільших капіталістів і буржуїв. Коли німецькі комуністич- ні газети стали писати, що комуні- сти в приватнім житті повинні бу- ти скромні, Луначарський відповів, що за гроші, які він заробив чесним способом, він може купити жінці, що йому подобається. Значить, що й найбільші комуністи волять бути буржуями, як тільки мають за що.

— **Страшний самосуд.** Ученик 5- тої класи польської гімназії в Пере- мишлі, 14-літній Фр. Сроковський вдарив свого учителя Шведа в ли- це в присутності учителів і молоді. За свій вчинок стрінувся з такою доганою своїх родичів, що вночі вибіг з дому і кинувся під потяг, який переїхав його на смерть. При- чина нападу на учителя була зла нота з латини і те, що Швед загро- зив йому виключенням із школи.

— **Через ґрунт.** Трибунал прис- яжних суддів в Коломиї засудив 27-літнього господаря з Жаба, Івана Гапчука, на кару смерті через пові- шення. Гапчук, програвши процес за ґрунт, вимордував цілу родину свого швагра Юри Риндзанюка, зложеною із 6 осіб!

— **Мандрівні птиці** причиною не- щастя. Один американський літак стрінувся в повітрі з великою хма- рою мандрівних птиць, які з такою силою вдарили на крила літака, що їх поломали. Літак почав падати. Летуні, два американські офіцери, пробували ратуватися спадуючою парасолею, однак вона не відкри- лась і вони погинули на місці.

— **Марш жебраків на столицю держави.** Велике данське місто Ко- пенгага переживало тривогу. Всі

жебраки, волоцюги і бездомні лю- де з цілої Данії зібралися на віче і рішили здобути столицю держави Копенгага. Провідником став бу- ший поручник гузарів Кас, якого викинули з війська за надужиття. Нужда, каліцтво і впадок згуртува- ли цих людей в грізну армію, що рушила з криком наперед, викли- куючи по селах переполх. Кілька- нацять кілометрів перед містом заступило їм дорогу військо і не пустило дальше. Тимчасом стягне- но кілька потягів, які розвезли товпу по цілім краю, де дістали дах над головою і допомогу. Села, ку- ди перейшла армія жебраків, були цілковито ограблені.

— **Літаки на поміч хорим.** Коли великі держави будуть літаки, що мають в часі війни нести смерть і знищення, мала, але високо куль- турна держава Швеція призначила свої літаки для добра населення в часі мира. Шведські війскові літа- ки обслуговують хорих по різних місцевостях, розкинутих серед гір і далеких від лікарів і шпиталів. Начальник летунської станції в Е- стермунд дістав недавно поручення перенести тяжко хорого чоловіка з далекого села до міста, де мають виконати на ній операцію. Негайно вислано двох війскових летунів, які за пів години перелетіли апар- том 200 кілометрів, серед нічної темноти, мраки і зимна при 20 сте- пенях низше зера. При помочи світ- лярних рефлекторів відшукали село, забрали хорого і відставили до мі- ста, де ще тої самої ночі виконано на ній операцію, яка вратувала йо- му життя. В іншим випадку зажада- но лікарської помочи для молодої жінки, що на острові Сальтголь- мен перебувала тяжкий порід. В ко- роткім часі прислано до неї літа- ком акушерку, яка помогла зашти- во. Народжену дівчинку назвали вродувані родичі „Пропелля“ (від пролетара, складової частини літа- ка), а летуна, що привіз акушерку, попросили за кума.

— **Торговля дітьми.** Місто Хар- бін, в китайській провінції Манджу- рії, мало вже перед війною погану славу осередка торгівлі дівчатами. Тепер управляють там торгівлю дітьми. Манджури зовсім явно, на публичних торгівлях виставляють на продаж свої діти, а часом і кра- дені. Виносять їх в кошах, закутані в лахмани. Часом діти дістаються в руки добрих людей, але найчастіше чекає їх дуже сумна доля.

— **Дві жінки згоріли живцем.** В селі Воля блендовська коло Прас- ниша згоріло 31 господарських за- город. Одна 70-літня жінка кинула- ся до горючої хати, щоб ратувати одіж, але більше не вернулася. На поміч їй кинулась 19-літня внука і також згоріла.

Як ратувати озимину?

Небувала студія з морозами, що тривають у нас вже кілька тижнів, по- шкодили сильно озимину на полях, віль- них вже давно від снігу. Багато засівів прямо виглобля, так, що треба їх на ново засівати. Щоби перекопатися, чи озим- на ще живе, треба взяти з кількох місць на полі прібки, положити деревину на дощавку і принести до теплої хати. Сро- пивши їх легко водою, вставити прібки до сонця, найкраще на вікні. За кілька днів можна буде зміркувати, чи рослина живе, чи загинула. Якщо загинула, треба подумати відразу, що на місці вимерлої озимини посіяти.

Але може бути таке, що засів тільки ушкоджений і його можна відратувати. Причиною ушкодження рослин може бути також брак поживи в землі, пере- довеєм азоту. Щоби така слаба озимина з весною зачала рости і сильно розко- ріпчалася, треба її пригнотити азотовими і фосфоровими погноями.

З азотових погноїв, що додають для рослин азот, є найвигідніша сазітра. Азот сазітри приймають рослини зараз і його ділання слідне в кілька днів по- гноєнню. Ростина скоро росте, витворює сильно розгалужений корінь, яким може приймати більше поживних складників як фосфор, потас і вапно. Під впливом азоту розвивається листя, а ціла рослина буйно росте і дістає гарну, темносиню краску. Також з коріння виростає більш

Кобиля, повіт Збараж.

В нашому селі оскільки при виборах до ради громадської народ ішов солідар- чо, остільки показався несолідарним при виборах до сойму і до сенату. Бо на 603 голосуючих до сойму на 18-ку впало заведно 154 голоси, на 22-ку 240, на 1-ку 156, а на 2-ку 2 голоси. Не голосувало 140. До сенату на 445 голосуючих припало на 18-ку 147, на 22-ку 121, а на 1-ку аж 177 голосів. Страх збирає, коли подумаєш, що в чисто українськмі селі, в котрім завед- но 7—8 родин є литвиники, могли люди змарнувати до 300 голосів на ворожу на- місту 1-ки, 369 голосів на лісту наших про- тивників, отже 669 голосів пішло чортові з зуби! Це ганьба! Передовсім ганьба на- шим жінкам, які без жадного стиду голо- сували на 1-ку, бо, моваля, вони за те бу- дуть діставати гроші за своїх чоловіків, погибших на війні! Ганьба і тим, котрі по- слухали якогось ідіота, котрий збаламу- тив майже пів села на 22-ку! Нарешті ганьба тим, котрі не додержали даного слова, що будуть солідарно йти одним фронтом під синьо-жовтим прапором, а далися збаламутити якомусь зайді, що вкрався в наше довіря, вписався в члені читальні і наніс народній справі багато шкоди! Ундіві.

Ростічки, повіт Долина.

Помимо сильної агітації місцевих хру- нів за 1-кою люди пішли масово до вибо- рів з картками ч. 18. Вислід виборів дня 4. марта: 18-ка 243, а 1-ка 72. При сенат- ських виборах 18-ка 158, 1-ка 52. Місцеві хруні, що виреклися своєї рідної нації як Юда Христа, наважилися були розбити наш одностійний фронт, і вивести нарід спід синьо-жовтого прапору. Однак нарід хоть був неприготований, бо не було навіть ні одного передвиборчого віча з партії УН- ДО (а з одинки було чотири віча) держав- ся славно, головню завдяки кільком чес- ним господарям, що перестерегли людей перед несовісними місцевими хрунями і агітаторами. Місцевий.

Що чувати у світі?

Мир чи війна? В Женеві відбу- лася нарада представників більших держав в справі загального розбро- єння. На цій нараді представник Ра- дянського Союзу Літвінов виступив знесенням, щоби всі держави пе- рестали негайно зброїтись і не пер- ли до війни. Проти його виводів виступили представники таких ім- Америка та Італія. Англійський де- цегіалістичних держав як Англія,

бил і на тій підставі рідка озимина стає густішою.

Салітру висівасться скоро з весною, коли земля розмерзла і підсохла. Заволочувати не треба, бо натягає вогкості зі землі, розпускається і входить в землю. Слабе і рідке жито, таке само пшениця, підгноєні салітрою 35 кг. на морг, зраз по кількох днях стають зеленими і скоро ростуть та стають відпорними проти ріжних хорів і шкідників а навіть переростають буряни і їх видушують.

Це озимина посіяна на слабі, давно не гноєній землі, там добра ділає пригноєння мінеральним суперфосфатом. Але його можна висівати лише тоді, коли чшениця рідка і треба її волочити.

Також житама помагає суперфосфат, але лише тоді, коли не заходить небезпека, що легким волоченням пошкодиться жито. Тоді треба розсіяти його поверх і заволочити, бо інакше буде ділати дуже слабо. Висівасться в той час, коли салітру, на морг 50 до 75 кг. Ділання суперфосфату проявляється також в кількох днях по висіві і на середно тяжких землях ділання його є дуже добре і поплатне, бо підносить значно не тільки збір соломн, але й зерна. Ростина стає також відпиріша, скорше росте і дозріває, дає більше поживну солому і тяжше зерно.

ДОПИСИ.

ЛОПУШАНКА ХОМ. повіт Старий Самбір. Як всяке інше село — так теж і наше — мусіло перебути, хоча невелику, виборчу горячку. Маленьку кість незгоди кинено й між громадяни нашого села. Цею кістю була селъробівська агітація. Та її постарався наш парох о. М. Вовчик якнайскоріше усунути споміж громадян. Та більше поріжнила наших громадян інша кість незгоди ч. 1. А це тому, що крім майже одного поляка в нашому селі, „дрогоміста“ Сікорського, кидали цю кість між наших громадян також українці з нашого села, через що й ті годі назвати їх навіть українцями. Навіть сам Сікорський, референт 1-ки в нашому селі, зачислив їх і всіх, що голосували на одинку, до поляків. Він сказав на них: „маю в селі 80 поляків“. Так вам треба, хруні! Чи цю честь, а може ви її не мали, яку ви стратили, зрадивши свій жарід і віру — відписуєте, хоча діставили ви й по 100 кг чшениці? Ні! Патно зрадників народної листи (ч. 18) тяжіти на вас довго, довго. Та мимо так великого колись впливу Сікорського в селі, та ріжних виборчих маневрів з його сторони — листа ч. 1 одержала в нашому селі при соймовому голосуванні одну претину голосуючих, а при сенатському одну четвертину. Вибори випали акуратно так: до сойму: на листу ч. 1. впало 81 голосів, на ч. 8. — 6 гол., на ч. 2! — 4 гол., а на ч. 18 — 159 голосів важних, а 2 голоси уневажнено. Всіх голосувало 258. До сенату: на л. ч. 1. впало 44 голоси, на л. ч. 22—3 гол., а на л. ч. 18 — 128 гол. Всіх голосувало 170.

А треба знати, що той п. Сікорський з 1922 р., коли в Галичині з української сторони була абстиненція від виборів, повів в нашому селі вибори так, що все село голосувало на цей нумер, на який він казав. Тепер наші одинокі неспокійні. В голову заходять: чому то їх „бог“ не роздав ячменю? І все надслухують, коли громадський поліціант крикне під вікном: „виходити до вегамайстра по ячмінь!“

Громадянин.

ВІКНО. повіт Городенка. Радикальна кириця. Заходом кількох свідоміших членів, відбудовано у нас в 1926 р. читальняний будинок і марід радо горчучся до читальні. Завязався аматорський гурток, який своїми виставами прибирав далші фонди на докінчення будинку. Та згодом знайши в селі дволичик і демагог, якого імя не заслугоє на згадку, зібравши шайку хрунів із невибраних радних і вийтів, людей жалких почестий і навчившись радикальної програми на ярмарках в Городенці, зкладає соціялістично-радикальну партію, яка в нашім селі ніколи не мала опортя. І це є вже читальня „Просвіти“ лиш на написі, а в дійсности радикально-хруніське багно і дровітна для їх радикальної кооператива. Свідоміші члени, які до здвигнення читальні не тільки власною працею, але і шедрими датами причинились, відтепер зачинають її оминати. А щоби свіжу партію поширити, основує той „товариш“ „Луг“, який по кількох місяцях своєї кириної роботи паде а з ним будаб розлетілась і та чесна кумпанія, якби не вибори до сойму і сенату. І цей Юда, але не Христовий, бо Юда Христовий продавши Ісуса, мав ще ту честь, що повісився, а цей не хоче повіситись закликуює цей товариш на віте 4. лютого п. р. до нашої читальні сенатського кандидата та радикала із Серафинець тов.

Шлемкевича. Цей, отуманювши т.мну масу (бо свідоміші не дались збаламути), захватює соп.радикальний рай, обіцяє парпетатию та розвід і тим подібні небилиці. Про вартість своєї партії мало кого він переконав, лиш через сильну агітацію (а коштує його долари) і не-свідомість людей, які на радикалах не розуміються і не знають, чим вони пахнуть, радикальна листа ч. 22 одержала до сойму 276 голосів, а до сенату лиш 160 голосів, листа ч. 18 до сойму 121 гол., до сенату 89. Через наше розбиття польська листа ч. 1 до сойму одержала 204 а до сенату 206 голосів, хоч у селі є всього коло 20 польських родня. Мимо режних старань, тов. Шлемкевич залишився сенатором на печі. Його агітатори, а було їх зі штук 8, і справи собі з того не адають і свій вчинок оправдують тим, „що нас обходить, хто буде послом, коби ми у Вікні показали свій зерх“. Серед таких обставин, ані культурні ані освітні праця не може йти, бо читальня стала збіговиском всілякої злолоти, яка хоче свідомо допровадити читальню до того самого упадку, що тов. „Луг“ От на сором чужим (бо є у нас і польська читальня Тов. Шк. Люд.) ми замість зеднатись, розсидналися на вітку ворогам — Сей.

ДЖУРИН. пов. ЧОРТКІВ. 3 діяльности Аматорського Гуртка. — Вибори. Вже нераз писали ми, як розвивасться мат. Гурток при читальні „Просвіти“ в Джурині і тепер спішимо, аби похвалитись нашою діяльністю. За січень і лютий дали ми знов кілька вистав: дня 8. і 10. січня „Запорожця за Дунаєм“, при чому на павзах співав новозорганізований хор під проводом Василя Палажука; дня 29. І. і 5. ІІ. „Гартушу“, в якій брали участь по більшій часті старші аматори, як Микола Грицик, Дмитро Блаженко, Стефан Порховський, Параска Коцюк, Василь Палажук і ін. Дня 19. ІІ. відіграли ми дві комедії: „Три герби“ і „Різдвяна ніч“. Всі вистави випали випали дуже добре. На Великодні Свята приготуємо: 1) „Маруса Богу-славка“, 2) „Пещена дитина“, 3) „Запорожський скарб“ і 4) „За Ляман іду“. Крім того теж приготується нові пісні. — Вибори до сойму показали, що наше колись закарпатське село має вже перевагу українську. Наша листа (18) дістала 197 гол., листа ч. 20 (капацька) 171 гол., листа ч. 19 (селъроб) 52 гол., листа ч. 6 (УНС) 3 гол., листа ч. 17 (жили) 19 гол., листа ч. 1 (польська урядова) 90 гол., листа ч. 2 (польська соціялістична) 3 гол., листа ч. 39 (вшехпольська) 35 гол. Жаль тільки, що не голосувало цілком ок. 350 осіб. Якби в нашого боку була більша праця, то наша листа УНДО була би здобула певно понад 500 гол., от як в сусіднім селі Подівцях, де листа УНДО дістала 668 голосів. При кінці сазначимо ще, що проти 18-ки виступали у нас завзато всі партії, а також місцева поліція, яка сильно агітувала за 1-кою. Тому і тих наших 197 голосів є успіхом свідомих українців у Джурині. **Свій**

РАВЩИНА. (Новітні „герої“.) Громади Любича князі і Любича камеральна в передвоєнних часах були найсвідомішими а цілого равського повіту під оглядом політичним і просвітно-культурним. Знаючи про це, вибрався я на передвиборче віче, яке улажував там кандидат на посла з листи ч. 18., інж. Целевич з Угюва, а прихавши на місце, а дива не міг вийти, що в Любичі сталося. Замість давньої культури побачив я дич, так, дич в повнім значінню того слова, бо засвідчили її місцеві люди не тільки тим, що не дали заповідженого віча отворити ані нікому прийти до слова, але ревіли як дікі осли, кричали, свистали, людей тручали і розпихали мов якісь божовільні, випущені з Кульпаркова, наслідком чого заряджене віче не могло відбутися. Питавсь свідоміших людей, що за причина такої одичлості і що сталося з вашими колишніми героями Любичанами, а вони кажуть: Зараза селъробівського комунізму заїхала на Любичу і жажда наживи деяких комуністичних провідників, котрі за всяку ціну хотять по плечах збаламучених і не-свідомих людей видрпатися на послів, та обіцяють людям роздати двірські ґрунти, міс і пасовиска без викупу, знищити всіх буржуїв і попів, перевернути існуючий лад до гори корінем і завести комуністичний рай на землі. Питався далше, хтож то в Любичан відважився на таку гідку погань, а вони кажуть: Гніздом і зародком селъробівської зарази є у нас присілок званий „Затила“. Там родяться і живуть самі мудрі люди, котрим не треба ані Бога, ані церкви, ані ніякої національної свідомості і єдності. Селъробівські шмати приходять їм даром і вони з того раді, що не треба платити тай наїлися того дарованого селъробівського хліба, затроїлися недовареним комунізмом і рознесли тоту отруу на цілу Любичу і сусідні громади. Кажуть далше: Ми не дивуємось всякій драці, неробам, злодіям і драбам останньої сорти, що вони до селъробівської партії належать, але дивуємось,

що багато чесних і порядних господарів алакомлися на селъробівську обіцянку поділу ґрунтів без викупу і пристали до тої дикої банди. Завдячити треба ще тій славній „Затилі“, що виховала також народних зрадників іншого покою: хлібодів, яким є ославлений кандидат на посла з листи ч. 6. Олекса Кішак. Він вештався по цілій Любичі і сусідніх громадах, обіцяючи золоті гори, щоб тільки здобути довіре виборців, але якось не йшло, бо Любичани і сусідні громади піналися на фарбованих лисах. — **Сусід.**

ПОЗІР БЕРЕЖАНЩИНА! Дня 1. квітня п. р. (неділя) о год. 11. в полудне відбудеться в селі Надії в Бережанах ПРОСВІТНА КОНФЕРЕНЦІЯ. Дневний порядок: просвітні і лугові реферати, справоздання а дотеперішній праці читальні і лугів і їх завдання на майбутнє, справа влаштування Великого Повітового Свята в честь Івана Франка на червень 1928. а луговим админом, дискусія. Проситься Хвальні Виділи читальні і Ради Лугів вислати на ту конференцію по двох делегатів а повноважностями на письмі. Проситься всі сусідні Філії Просвіти і Лугові Організації прислати на ту конференцію своїх відпоручників. Справа дуже важна. Визається читальні і Луги явитись точно на конференцію. Виділі Філії Т-ва „Просвіта“ в Бережанах.

Нові книжки і видання.

Микола Марій-Мельник: КРІЗЬ ДИМ І ЗГАРЬ. Львів 1928. Сторін 55. Накладом Видавничої Спілки „Діло“.

Степан Цвайт: АМОК. 3 німецької мови переклав В. Бобинський. Видавництво „Ізмарага“. Львів 1928. Сторін 102. Ціна 2 гол.

Степан Цвайт: ЛИСТ НЕЗНАЙОМОЇ. 3 німецької мови переклав В. Бобинський. Видавництво „Ізмарага“. Львів 1928. Стор. 102. Ціна 2 гол.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА, економічно-суспільний місячник, ч. 3. Зміст: Виховання громадян. Що таке господарська конюнктура і які її ознаки? Галичина після 1914—1920. Причини і розвиток східно-європейської революції. Чи можна говорити про масову дрібну оцадність. Ще до справи організації селянського кредиту й боротьби з лихвою. Наладнання агрономічної роботи в краю. Господарська хроніка. З життя української кооператива. Вілєкс Земельного Банку Гіпотечного. Серед журналістів і вжит. — Видає Ревізіоний Союз українських кооператив у Львові, вул. Словацького 14.

ВІСТІ 3 ЛУГУ, письмю присвячене луговим і січовим справам, ч. 3. Львів, вул. Коперника 5.

Ціни у Львові.

Збіжжє. Пшениця двірська 53, селянська 51, жито 41, ячмінь броварняний 42, на млино 39, овес 37, сіно 8'50, солома 4'50, гречка 48.

Гроші. Долар амер. 8'89, чеська корона 0'26, фр. франк 0'34, червонець 33

Заява.

Я нижє підписаний, бувший член українського селянсько-робітничого соціялістичного Об'єднання „Сель-Роб“, складаю заяву через Григора Сущука і заявляю, що я арікаюсь бути на далі членом згадавої партії за її антинаціональну праця в ділянках селянського життя, котра замість єднання між українським народом робить ворожнечу. При цьому подаю дату повіщення виданого 17. вересня 1927 року за ч. 1614.

ТЕРЕНТ Р ЮК

бувший член „Сельроба“.

23. лютого 1928.
м. Боремель на Дубенщині

Подяка.

Цією дорогою складають підписані, випущені тимчасово з тюрми в Бучачі на волю щирю подяку за поміч та опіку, якої зазнали в першій мірі від Всеєвропейських оо. Василіян в Бучачі. Високоповажаному д-р Мих. Гринівові, адвокату в Бучачі за безкорисне заступництво перед судовими властями. Високоповажаному п. послови д-рові Львові Бачинському, адвокату в Станіславі, за ургєнс в прокуратурі та палаті радних а аль. д-рови Ол. Марітаковича за ургєнс в апеляційному суді у Львові. Громадянам Бучаччини п. Сильвестрові Виницькому, Щепеляєвому та Л. Кіндибальковича за книжки та все добро, яке Вони для нас зробили.

Бучач—Підгайці дня 17. березня 1928.
Олекса Яворський і Антін Король.

ОГОЛОШЕННЯ.

ФІЛЬВАРОК 58-морговий з будинками (орне поле, пасовиска, сіножать і ліс около 18 м.) при залізничнім шляху Львів—Станіславів (станція в місці) на продаж. Блищі інформації у Ізидора Рудницького у Львові, вул. Тереси 2 Б. 88 2-3

ДЯКІВСЬКОЇ посади глядає Семен Ландяк жонатий, теноровий голос. вміє провадити хор, дуту та смичкову оркестру і грає на фісгармонії. Зголошення: Семен Ландяк, дяк в Микудинцях пч. в місці.

Спеціаліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, вулиця ГОРОДЕЦЬКА Ч. 46
66 Пересвітлення Рентгеном. 4-4

Фабрика паперу

глядає двох або трех викваліфікованих слюсарів або ковалів.

Мешкання і повне удержання при фабриці. Високий заробок. Зголошення зі заповідання віку і дотеперішньої праці просимо надсилати під ч. п. 91. до Адміністрації „Свободи“.

2—3

РАДИКАЛЬНО УСУВАЄ СПЕЦІАЛЬНИМИ БАНДАЖАМИ НАЙБІЛЬШІ І ЗАСТАРІЛІ ПРОПУКЛИНИ черева, пупка, уда і пахвини у дітей, жінок і мужчин. **ОПАСКИ:** проти черевної обвислості, проти обниження шлунка сист. д-ра Кобельника, по перебутій полозі і т. д. **ГУМОВІ ПАНЧОХИ** проти жилаків ніг. **ПРЯМОДЕРЖАКИ І ГОРСЕТИ** проти роблення горбу і проти скривлення хребетного стовпа. **ГУМОВІ МОЧНИКИ** на день для ослаблених на міхур. **БАНДАЖИ** проти випадання матиці сист. д-ра Ляведана. **ПРОТЕЗИ** штучних ніг для ампутованих і т. д. **БАНДАЖИСТ ПОЛЯЧЕК В САМБОРІ** ч. 119. Цінники даром

Блідницю,

МАЛОКРОВНІСТЬ УСУВАЄ

ВИНО ХІНОВО-ЗАЛІЗНЕ

виробу М-ра КШИШТОФОРСКОГО

на еспапській маляві

регулює жіночі недуги, додає сили, побуджує апетит, додає крові, а жінкам у злогах привертає сили неімовірно скоро; спеціально поручене лікарями в недугах легенів, по тяжких недугах, при загальнім ослабленні, обіранню, недостатці охоти до життя, худоті, ламорках, при фізичнім і умовім виснаженню. Можна набути у всіх апіках і дрогеріях або у власній інтересі заковлати просто а фабриці, Щоби оминути лихих безвартісних підрібок, жадати виразно: **Вино хіново-залізне М-ра Кшиштофурского.** Наслідкування рішучо відкинути! Менша фляшка з перес. зол. 3'25, 5 фляшок 13 зол. Подвійна фляшка з перес. зол. 5'00, 5 фляшок 22'00 зол.

Виключний склад і вирібня на Польщу:

Fabryka chemiczna Mr. Krzysztoforski Tarnów VII. 39 20-?

Українці й Українки!

Фірма наша висилає кожному на свята цілий комплект товарів **тільки за 39 золотих,**

а це: 3 м матерії подвійної ширини в добрім ґатунку, якого хто хоче коліру; 3 м. батисту на цілу сукню для жінок у прегарних десенях; 3 м. зефіру на мужеський сорочку в ріжких десенях; 2 м. білого полотна на жіночу сорочку; 1 велике простирадло; 1. мягкий ручник; 1. турецьку хустину на голову; 1. жіночий фартур і 3 батистові хустинки до носа. Все це висилаємо за післяплатою тільки за 39. зол. коли дістанемо замовлення листом. Купуючий нічого не ризикуює, бо коли товар йому не подобається, ми приймаємо його назад і звертаємо гроші. Ті, що пришлють негайно 3 зол. не платять коштів опаківки, ані поштової оплати. Гроші висилати

„Wygoda Polska“ Łódź,

ul. Południowa 18. Skrzynka poczt. 482. Р. С. Цінники на всілякі мануфактурні товари висилаємо задувно.

2—2

Присилайте передплату!

Рідка нагода набути дешево книжки!

Через місяць березень продає книжки

з великою знижкою

Українська Книгарня й Антикварня у Львові, вул. Рутовського 22.

Видає С-ка „Діло“, зар. стов. з обмеж. пор. — За редакцію відповідає

Ол. Кузьма. — З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, ґинок ч. 10.